814/09

Den 2. marts 2009 blev i sag nr. 72.851:

xxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Alm. Brand Forsikring A/S, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde helbredsbetingede ydelser efter den 31/7 2007.

Selskabet har standset bevillingen med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst halvdelen.

Det fremgår af sagen, at klageren har en livsforsikring, der giver ret til udbetaling af ydelser og fritagelse for præmiebetaling, hvis klagerens arbejdsevne er nedsat med 2/3. Ved nedsættelse af arbejdsevnen mellem 1/2 og 2/3 giver forsikringen ret til delvis præmiefritagelse og halve ydelser.

Klageren er født i 1959, og blev sygemeldt den 13/10 2006 på grund af smerter i begge arme. Forud for sin sygemelding har klageren arbejdet som lagerarbejder og ufaglært arbejdsmand. Siden 2004 har klageren arbejdet som ufaglært arbejdsmand, hvor han overvejende har været beskæftiget med reparation af støvsugere og lignende.

Klageren blev bevilliget midlertidig præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente frem til den 31/7 2007, hvor selskabet vurderede, at klagerens generelle erhvervsevne ikke var nedsat med halvdelen eller derover.

Selskabet har ved skrivelse af 28/12 2008 over for nævnet anført:

> "For at afklare hans fremtidige funktions- og arbejdsevne, finder kommunen det hensigtsmæssigt at få ham afklaret via et afklaringsforløb, hvilket han visiteres til, og starter på 12. april 2007 varende 8 uger.
>
> Vi har fortsat bevillingen af midlertidige ydelser frem til 01. august 2007, mens vi har ventet på resultatet af denne afklaring.
>
> På baggrund af dette afklaringsforløb træffer kommunen 28. august 2007 afgørelse og bevilger forsikrede førtidspension pr. 01. september 2007. Afgørelsen begrundes med, at hans arbejdsevne er varigt nedsat.
>
> Beskæftigelsesafklaringen viser, at 'alle arbejdsopgaver, som indebærer brug af armene, viser at give gener og smerter i armene, og den arbejdsmæssige præstation har her været meget lille og ofte meget usammenhængende. De arbejdsopgaver, som har givet de mindste gener, er opgaver, hvor han har haft mulighed for at have de emner, han arbejder med, meget tæt ind til kroppen, og gerne med mulighed for at kunne understøtte armene på et bord eller lignende'.
>
> Afklaringen har endvidere vist, at 'det er ikke observeret, at han har nogen problemer med at sidde, gå eller stå. Hans problemer er udelukkende brug af armene'.
>
> Vi er helt uforstående overfor kommunens arbejdsprøvning, da den udelukkende har koncentreret sig om, hvilke funktioner han ikke kan udføre med sine arme, i stedet for at se bredere på arbejdsmarkedets funktioner og dermed hvilke funktioner han kan udføre.
>
> Vi må således konstatere, at forsikrede reelt ikke er arbejdsprøvet i beskæftigelse, der tilgodeser hans skånehensyn. Kommunen burde efter vores opfattelse have fremskaffet en lægelig og funktionel vurdering af, hvordan forsikrede kan udnytte sin resterhvervsevne. Arbejdsmarkedet rummer en hel del arbejdsfunktioner, hvor armene ikke belastes fysisk, f.eks. undervisnings- og konsulentopgaver eller overvågnings- og inspektionsopgaver. Vi mener derfor, at kommunens beskæftigelsesafklaring ikke dokumenterer hans generelle erhvervsevnetab.
>
> Vi vil samtidig pointere, at vi ikke er bundet af kommunens afgørelse, da vores afgørelse beror på andre kriterier jf. forsikringsbetingelserne.
>
> Det kommunale arbejdsevnebegreb knytter sig til en vurdering af borgerens mulighed for at kunne udføre konkrete specificerede opgaver, hvorimod erhvervsevnebegrebet som selskabet i henhold til forsikringsbetingelserne opererer med, tager udgangspunkt i en lægelig vurdering af forsikredes erhvervsevne i ethvert erhverv.
>
> For en god ordens skyld skal vi tilføje, at vore kunder, heriblandt også forsikrede, i 2002 er blevet skriftligt orienteret om, at der ikke længere er nogen automatik i forhold til den offentlige førtidspension i forbindelse med de nye førtidspensionsregler fra 01. januar 2003.

Vedrørende de lægelige oplysninger:
Forsikrede er undersøgt på Arbejdsmedicinsk klinik på H. Sygehus 09. oktober 2006. Der er ikke fundet 'nogen god reumatologisk forklaring på tilstanden. Der er ganske vist fundet lette røntgenforandringer med artrose (degenerative ledforandringer, slidgigt) svarende til fingerydерled, men det må vurderes at være uden sammenhæng med hans symptomer. Ved den objektive undersøgelse findes ingen tegn til nogen oplagt specifik lidelse hverken svarende til skuldre eller albuer som f.eks. epicondylit. Heller ikke nogen tegn til nerveafklemningslidelse eller synovit (betændelse i ledhulerne). Derimod er der diffus ømhed og også smerteudløsning lokaliseret til underarms- og overarmsmuskulaturen'. De konkluderer, at de 'ikke har kendskab til at de beskrevne arbejdsmæssige belastninger almindeligvis følges af et symptombillede som det beskrevne, dvs. uspecifikke smerter og træthed i underarms- og overarmsmukulatur'.

Forsikrede er undersøgt på Reumatologisk afdeling på H. Sygehus 01. november 2006. 'Objektivt, intet at se på armene. Ømhed ved palpation. Ingen ledhævelse eller ømhed'. De finder ikke mistanke om bindevævssygdom og kan ikke påvise en reumatologisk lidelse.

Han er undersøgt på Neurologisk afdeling på H. Sygehus 15. januar 2007. Undersøgelsen giver 'ikke mistanke om synovitis og i øvrigt ikke mistanke om polyneuropati (nervelidelse), regional neuritis (nervebetændelse), plexusneuropati (nervelidelse til armene) eller cervikal nerverodsirritation. Heller ikke mistanke om refleksdystrofi'. De har ikke yderligere forslag til undersøgelser eller behandlinger.

For at få en samlet og opdateret lægelig vurdering er der på selskabets foranledning udarbejdet speciallægeerklæring af overlæge og speciallæge i neurologi og klinisk neurofysiologi, M.W., dateret 03. september 2007.

Speciallægen konkluderer, at 'objektivt neurologisk fremstår patienten intakt og der foreligger fra tidligere normal nerveledningsundersøgelse af armene. Man har ikke nogen forklaring på hans gener, kan ikke objektiveres, specielt ikke da der ikke foreligger en egentlig bedring i tilstanden efter at patienten er ophørt på arbejdsmarkedet'.

'Ved den aktuelle objektive undersøgelse er der som eneste abnormitet fundet stærk suspicio for hypertensio arterialis (blodtryksforhøjelse)'. 'Som patienten beskriver det, kan han ikke lave ret meget fysisk arbejde med sine arme, men han vil nok kunne sidde ved fx skærmarbejde uden at der er behov for brug for armene/musearbejde'.

Vi skal samtidig gøre opmærksom på forsikringsbetingelsernes § 16.3, hvor det fremgår, at invaliderente kun udbetales, hvis der ved en lægelig undersøgelse kan påvises objektive tegn på tilstedeværelsen af men eller sygdom.

Konklusion:
Vi vil medgive, at de subjektive klager/gener forsikrede har, kan være ubehagelige og muligvis kan nedsætte erhvervsevnen i relation til fysisk belastende erhverv, men ikke i et sådant omfang, at den generelle erhvervsevne med de rette skånehensyn er nedsat til 1/3 eller derunder, respektive til mellem 1/2 og 1/3, således som det foreskrives i forsikringsbetingelsernes punkt 14.1."

Klagerens advokat har ved skrivelse af 7/5 2008 til nævnet anført, at det er hans vurdering, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3. I advokatens skrivelse hedder det endvidere bl.a.:

"Det fremgår blandt andet af beskæftigelseserklæringen,
at klageren er af 'den gamle skole', hvor man gør sin pligt,
at klageren er i besiddelse af en meget fin og god arbejdsmoral,
at klageren fra starten var indstillet på at prøve alle de anviste opgaver,
at klageren er en meget pligtopfyldende person.

Som det videre fremgår af beskæftigelseserklæringens konklusion er forholdet det, at klageren mange betydelige begrænsninger i forhold til arbejdsevnen - ligesom klageren viser at være meget smerteplaget og har tydelige fysiske begrænsninger i armene i forhold til bevægelser.

Det konkluderes videre, at klageren ikke besidder ressourcer, der kan anvendes på arbejdsmarkedet, hverken i ordinær eller støttet beskæftigelse. Endeligt fremgår det, at klageren ikke besidder ressourcer i forhold til en eventuel uddannelse eller kursusforløb på grund af hans fysiske begrænsninger og massive koncentrationsvanskeligheder, når hans smerter bliver for store.

Klageren er på baggrund heraf herefter tildelt førtidspension den 01.09.2007. Formodningen må herefter også klart være for at klagerens arbejdsevne er nedsat i tilstrækkelig grad. Der henvises herved også til Henning Jønsson m.fl.: Dansk Forsikringsret, 8. udgave, årg. 2003, side 828 samt til princippet i U93.660H.

Af overlæge M.W.s erklæring af 03.09.2007 fremgår det i overensstemmelse hermed under konklusionen,
at klageren i forbindelse med hårdt fysisk arbejde i koldt vand har udviklet aktuelle gener med ukarakteristiske belastningsudløste smerter i begge arme - samt tendens til stive fingre,
at tilstanden er stationær.

Som det også fremgår af indklagedes skrivelse til Ankenævnet af 28.12.2007 anerkender indklagede da også de konstaterede gener.

Det er klagerens opfattelse, at indklagede ikke herefter kan afvise betaling under henvisning til at indklagede stiller spørgsmålstegn ved 'kvaliteten' af den gennemførte beskæftigelsesafklaring hos kommunen.

Det er herefter på baggrund af beskæftigelseserklæringen og overlægens konklusioner klagerens opfattelse, at det må lægges til grund at klagerens erhvervsevne er nedsat i et sådant omfang, at betingelserne for udbetaling af invaliderente i henhold til forsikringsbetingelsernes pkt. 16.3 og en formålsfortolkning heraf er til stede.

Idet der også henvises til pkt. 16.5 bemærkes det videre, at det af det fremlagte fremgår, at klageren ikke må anses for egnet til revalidering/omskoling."

Selskabet har ved skrivelse af 6/6 2008 til nævnet hertil bl.a. bemærket:

"Advokaten fremhæver som lægelig begrundelse fra speciallæge M.W.'s erklæring af 3.9.2007, 'at klageren i forbindelse med hårdt fysisk arbejde i koldt vand har udviklet gener med ukarakteristiske belastningsudløste smerter i begge arme samt tendens til stive fingre, og at tilstanden er stationær'.

Vi vil her henvise til beskrivelsen 'Vedrørende de lægelige oplysninger' i vores redegørelse af 28.12.2007, hvor der ikke findes nogen lægelig begrundelse for forsikredes klager, hverken fra Arbejdsmedicinsk Klinik på H. Sygehus i oktober 2006, Reumatologisk Afdeling på H. Sygehus i november 2006, Neurologisk Afdeling på H. Sygehus i januar 2007 eller ved speciallægeundersøgelsen i september 2007 fra overlæge og speciallæge i neurologi og klinisk neurofysiologi, M.W.

Advokaten antyder, at Alm. Brand 'da også ankerkender de konstaterede gener'. Det vi har nævnt er, at 'vi vil medgive, at de subjektive klager/gener forsikrede har, kan være ubehagelige og muligvis kan nedsætte erhvervsevnen i relation til fysisk belastende erhverv, men ikke i et sådant omfang, at den generelle erhvervsevne med de rette skånehensyn er nedsat til 1/3 eller derunder, respektive til mellem 1/2 og 1/3, således som det foreskrives i forsikringsbetingelsernes punkt 14.1.'

Endelig er det ikke korrekt, når advokaten nævner, at vi har afvist udbetaling med henvisning til 'kvaliteten' af kommunens beskæftigelsesafklaring.

Vores afgørelse beror på en samlet vurdering af såvel lægelig som sociale oplysninger set i relation til forsikringsbetingelserne …"

Klagerens advokat har endvidere fremsat krav om, at selskabet dækker hans honorar mv. i forbindelse med sagens behandling.

Selskabet har ved skrivelse af 67/7 2008 hertil anført:

"Advokaten supplerer nu klagen med krav om betaling af 'rimelige omkostninger forbundet med sagens behandling'.

Vi kan ikke imødekomme dette krav, idet vi ikke mener, at det er nødvendigt for sagens behandling i Ankenævnet at engagere en advokat. Vi har i.f.m. vores afvisning af udbetaling i oktober 2007 oplyst forsikrede om klagemuligheden ved Ankenævnet, og det fremgår af Ankenævnets vedtægter, at hver part betaler egne omkostninger ved sagens behandling i nævnet."

Af arbejdsmedicinsk vurdering af 9/10 2006 udfærdiget af overlæge J.P.H. fremgår bl.a.:

"**Resume**
Det drejer sig om en 47-årig tidl. rask mand, som stort set gennem hele sit arbejdsliv har haft manuelle arbejdsfunktioner. I forbindelse med et hånd- armbelastende arbejde fra 1999 til 2002 på M. begyndte han at udvikle diffuse smerter i underarm og overarm symmetrisk lokaliseret på begge sider. Smerterne tog gradvist til i løbet al ansættelsen men tog af uden dog at svinde helt efter ophør (pga. konkurs). Begyndte igen at tage til for omkring 1 års tid siden. Har siden været mere eller mindre konstant tilstede med forværring ved belastning.

Udover murrende karakter kan der også være stikkende skarp smerte. Selvom han har et varieret arbejde som altmuligmand har han ikke kunne magte det. Har i mange situationer ved lidt tungere løft måtte spørge sælgerne om hjælp. Symptomerne er ikke bedret efter langvarig sygemelding. Indtil videre er der ikke fundet nogen god reumatologisk forklaring på tilstanden. Der er ganske vist fundet lette røntgenforandringer med artrose svarende til fingeryderled, men det må vurderes at være uden sammenhæng med hans symptomer.
Ved den objektive undersøgelse findes ingen tegn til nogen oplagt specifik lidelse hverken svarende til skuldre eller albuer som f.eks. epicondylit. Heller ikke tegn til nogen nerveafklemningslidelse eller synovit. Derimod er der diffus ømhed og også smerteudløsning lokaliseret til underarmsmuskulaturen og overarmsmuskulaturen som kan lede tankerne hen mod muskelsmerter eller myofascielle smerter. Der ventes stadig på resultat fra Reumatologisk Afd. men det vil næppe bidrage med yderligere.
Jeg informerer pt. om, at hvis det er tilfældet må han prøve at få det bedste ud af situationen og holde sig i gang så godt som han nu kan."

Af beskæftigelsesafklaringsrapport ("Vision 7500") baseret på arbejdsprøvning af klageren i perioden fra den 12/4- 8/6 2007 fremgår bl.a.:

"10. Konklusioner
Som det er beskrevet i forløbsbeskrivelsen, er det vores opfattelse, at (LBP) har mange betydelige begrænsninger i forhold til arbejdsevnen. (LBP) viser at være meget smerteplaget, har tydelige fysiske begrænsninger i armene i forhold til sine bevægelser. (LBP) viser, at han dagen igennem har behov for mange pauser i arbejdet - pauser, som ligger udover de fastlagte, og fra midt på dagen og frem til arbejdstids ophør har den effektive arbejdsindsats været meget lav og usammenhængende.
Det er på baggrund af observationer vores vurdering, at (LBP) ikke besidder ressourcer, der kan anvendes på arbejdsmarked, hverken i ordinær eller støttet beskæftigelse. Det er ligeledes centrets vurdering, at (LBP) ikke besidder ressourcer i forhold til en evt. uddannelse eller kursusforløb pga. hans fysiske begrænsninger og massive koncentrationsvanskeligheder, når hans smerter bliver for store."

I klagerens ressourceprofil fra H. Kommune hedder det bl.a.:

"17.08.2007
Det er min vurdering at L.s helbredsmæssige tilstand og smertepåvirkning er så dårlig at han ikke kan vende tilbage til arbejdsmarkedet, hverken via omskoling, opkvalificering eller støttet beskæftigelse. Han opfylder ikke betingelserne herfor, idet hans arbejdsevne vurderes at være nedsat med mere end 2/3.

Jeg vurderer ikke at der er udviklingsmuligheder på det helbredsmæssige område inden for de næste 3-4 år, der vil sætte ham i stand til at kunne klare noget arbejde.
Efter at have modtaget alle de helbredsmæssige oplysninger samt beskæftigelsesafklaringen fra vision 7500, er det min socialfaglige vurdering at L.s arbejdsevne er nedsat i en sådan grad at der uden tvivl bør rejses sag om førtidspension, og der indstilles til tilkendelse heraf.

Det vurderes dog ligeledes at der skal indstilles til kontrol om 4 år, idet der kunne være mulighed for at der efter nogle år er sket bedring i L.s helbredsmæssige tilstand, der kunne evt. være kommet nærmere udredning af lidelsen og de behandlingsmæssige tiltag. Det kunne ligeledes være muligt at den nødvendige ro gennem de næste år, bedrer L.s tilstand i nogen

grad så man evt. kan håbe at han med tiden kunne varetage et fleksjob, dette er dog nu fuldstændig urealistisk."

Af Neurologisk Speciallægeundersøgelse af 3/9 2007 foretaget af overlæge G.W. fremgår bl.a.:

"**AKTUELLE:**
Med snigende debut udvikler patienten smerter/træthed i begge under- og overarme. I underarmene er det både på dorsal- og volarsiden, i overarmene er det mest på volarsiden. Ingen gener over skulderrundingen eller over skulderbæltet. Belastning forstærker generne (blot det at bære indkøbsposer, slå græs eller klippe hæk kan patienten ikke klare). At ligge på ryggen og holde en bog for at læse forstærker ligeledes generne. Patienten kan maksimalt køre bil i 30 km inden han får uacceptable gener.
Øjensynligt uafhængig af ovenstående symptomer udvikler patienten også stive fingre med tidvis smerter på håndryggen, der kan stråle op i underarmene, kommer ligeledes ved belastning. Det var pga. disse smerter i hænder og arme, at han sygemeldes og har fået tilkendt en helbredsbetinget førtidspension.
Patienten angiver, at han efter sygemeldingen har fået en nemmere dagligdag pga. mindre udtalte gener, men at symptomatologien i øvrigt er uændret og at han ved de samme belastninger udvikler de samme gener som tidligere. Der er altså ikke tale om, at han under sygemeldingen endsige under ferie får en remission i symptomerne.

FUNKTIONSNIVEAU:
Er selvhjulpen. Patienten kan lave mad, men ikke skrælle kartofler uden gener. Kan ikke klare tunge indkøb. Kan ikke løfte en indkøbskurv. Kan støve lidt af, men støvsugning giver gener. Kan ikke deltage i havearbejdet. Har ingen problemer som passager i at køre i bil, har aldrig cyklet. Gangdistancen er upåfaldende.
Af medsendte sagsakter fremgår, at patienten har været vurderet hos reumatolog uden at de har kunnet finde forklaringen. Der er lavet relevant nerveledningsundersøgelser af 3 nerver i armene uden at man har påvist abnormiteter og patienten er vurderet af speciallæge i neurologi uden at denne har kunnet give en diagnose.
…
KONKLUSION:
48-årig mand, hvis ene søn har en gigtlidelse, udvikler i forbindelse med ganske hårdt fysisk arbejde i koldt vand aktuelle gener med ukarakteristiske belastningsudløste smerter i begge arme, mest udtalt på underarmene og også i hænderne. Endvidere tendens til stive fingre.
Objektivt neurologisk fremstår patienten intakt og der foreligger fra tidligere normal nerveledningsundersøgelse af armene. Man har ikke nogen forklaring på patientens gener, kan ikke objektiveres, specielt ikke da der ikke foreligger en egentlig bedring i tilstanden efter at patienten er ophørt på arbejdsmarkedet. Ved aktuelle objektive undersøgelse er der som eneste abnormitet fundet stærk suspicio for hypertensio arterialis og patienten er tilrådet at tage kontakt til egen læge mhp. yderligere kontrol/behandling.
Som patienten beskriver det, kan han ikke lave ret meget fysisk arbejde med sine arme, men han vil nok kunne side ved fx skærmarbejde uden at der er behov for brug af armene/musearbejde.
Da man ikke ved hvad patienten fejler, har man ingen behandlingsforslag og man har heller ikke nogen forslag til yderligere udredning. Da man ikke ved hvad patienten fejler, kan man heller ikke udtale sig om prognosen, men det at tilstanden har været stationær uden at patienten har været i arbejde i nu et år, tyder på, at tilstanden formentlig er blivende. Man kan ikke udelukke, at det er en funktionel tilstand eller en tilstand med en funktionel overbygning."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**14. Hvornår anset arbejdsevnen for nedsat?**

14.1. Arbejdsevnen anses for nedsat til 1/3 eller derunder, respektive til mellem 1/2 og 1/3, såfremt forsikrede ved personlig arbejdsindsats ikke længere vurderes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3, respektive 1/2 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt arbejdsdygtige personer med lignede uddannelse og alder.

…

16.3. Invaliderente udbetales kun, hvis der ved en lægelig undersøgelse kan påvises objektive tegn på tilstedeværelsen af mén eller sygdom.

…

17. Præmiefritagelse

17.1. Forsikrede har ret til præmiefritagelse fra 3-måneders dagen for nedsættelsen af arbejdsevnen til 1/3 eller derunder, medmindre andet er anført i policen.

17.2. Hvis der er tegnet supplerende dækning, der udbetales ved nedsættelse af arbejdsevnen til mellem 1/2 og 1/3, har forsikrede ret til præmiefritagelse for denne del af dækningen, når udbetalingen af denne påbegyndes."

Nævnet udtaler:

Nævnet lægger til grund, at klagerens erhvervsevne er nedsat som følge af hans armlidelse, og at han ikke kan varetage armbelastende arbejde. Efter sin gennemgang af sagen, herunder de lægelige oplysninger, oplysningerne om arbejdsprøvningen af klageren og tilkendelsen af førtidspension til klageren, finder nævnet det sandsynliggjort, at klagerens generelle erhvervsevne siden ophøret af selskabets udbetaling af midlertidige ydelser har været nedsat med 1/2 eller mere, men ikke med 2/3.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det ikke godtgjort, at selskabets sagsbehandling har nødvendiggjort advokatbistand. Nævnet bemærker herved, at det fremgår af § 14 i nævnets vedtægter, at ingen af parterne betaler omkostninger til den anden part efter sagens indbringelse for nævnet. Nævnet finder derfor ikke grundlag for at pålægge selskabet at dække klagerens udgifter hertil.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Selskabet, Alm. Brand Forsikring A/S, skal anerkende, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med 50 %, og skal udbetale klageren invaliderente i overensstemmelse hermed fra den 1/8 2007 samt yde præmiefritagelse i overensstemmelse med forsikringsbetingelsernes punkt 17.2. Det beløb, der herefter tilkommer klageren, skal forrentes i overensstemmelse med forsikringsaftalelovens § 24 fra de enkelte ydelsers forfaldstidspunkt.

Klagen i øvrigt kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen